

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-06-04
Besvaras senast
2026-06-18

Till civilminister Erik Slottner (KD)

2025/26:542 Den nationella molnpolicyn och Sveriges digitala suveränitet

Användningen av molntjänster inom offentlig sektor är i grunden en nödvändig och positiv utveckling. Molntjänster möjliggör ökad kostnadseffektivitet, högre tillgänglighet, förbättrad innovationsförmåga, snabbare utveckling av digitala tjänster och bättre förutsättningar för att använda artificiell intelligens. De kan även bidra till ökad robusthet och motståndskraft i samhällsviktiga verksamheter.

Samtidigt innebär användningen av molntjänster betydande utmaningar. Offentliga verksamheter hanterar stora mängder skyddsvärd information, och valet av molnlösning berör frågor om informationssäkerhet, cybersäkerhet, rådighet över data och Sveriges digitala suveränitet. I en tid präglad av ökad geopolitisk osäkerhet, växande cyberhot och ett omfattande europeiskt beroende av utomeuropeiska teknikleverantörer är dessa frågor inte längre enbart tekniska eller upphandlingsrelaterade. De är också säkerhets- och suveränitetsfrågor.

Regeringen konstaterar i den nationella molnpolicyn som publicerades den 29 maj 2026 att Sveriges och Europas digitala suveränitet behöver stärkas samt att ensidiga beroenden av utländska leverantörer som orsakar inlåsnings effekter och där behandlingen av myndighetens uppgifter träffas av problematisk extraterritoriell lagstiftning kan medföra betydande risker. Policyn innehåller flera viktiga principer kring riskbaserad användning av molntjänster, portabilitet, kontroll över data samt minskade strategiska beroenden.

Det är därför positivt att regeringen, efter att ha aviserat arbetet i samband med digitaliseringsstrategin 2025–2030 för drygt ett år sedan, nu har presenterat en nationell molnpolicy. Regeringen och berörda myndigheter förtjänar erkännande för det omfattande arbete som lagts ned på att analysera dessa frågor och formulera en sammanhållen vägledning för offentlig sektor.

Samtidigt väcker den färdiga policyn flera frågor. Dokumentet består huvudsakligen av principer, rekommendationer och hänvisningar till befintliga regelverk. Ansvar för bedömningar av risker, suveränitet, avtalsvillkor och säkerhetskrav ligger i stor utsträckning kvar hos respektive myndighet, kommun eller region. Policyn innehåller inte heller några tydliga krav på efterlevnad eller några uttalade konsekvenser om dess principer inte beaktas.

Vidare framhåller regeringen vikten av att offentliga aktörer säkerställer kontroll över sina data, ställer tydliga krav på leverantörer och säkerställer möjlighet att vid behov skyndsamt lämna en molntjänst genom fungerande exitstrategier. Detta är viktiga ambitioner men lämnar samtidigt frågor kring hur regeringen anser att dessa krav ska omsättas i praktiken, särskilt hos mindre myndigheter och kommuner med begränsade resurser och som kanske också saknar egen specialistkompetens.

Mot denna bakgrund vill jag fråga civilminister Erik Slottnér:

1. Anser ministern att den nationella molnpolicyn ska betraktas som enbart vägledande eller som ett styrande dokument för myndigheter, kommuner och regioner, och vilka konsekvenser ser regeringen om dess principer inte följs?
2. Avser ministern att agera för att se till att myndigheter, kommuner och regioner säkerställer att de fullt ut förstår och kontrollerar avtalsvillkor, jurisdiktionsfrågor och dataåtkomst innan avtal om molntjänster ingås?
3. Bedömer ministern att regeringens molnpolicy kommer att minska Sveriges beroende av amerikanska molnleverantörer när policyn samtidigt inte innehåller några krav eller styrmedel som gynnar svenska eller europeiska alternativ, och hur avser ministern att agera utifrån sin bedömning?
4. Avser ministern att agera för att se till att offentliga aktörer i praktiken ska säkerställa fungerande exitstrategier och möjligheten att byta leverantör innan avtal om molntjänster tecknas och innan avtal förnyas med samma leverantör?

.....

Rashid Farivar (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch